

Tätoveeringute või püsimeigi lasereemaldamise teenust kasutanud isikute küsitluse analüüs

Sissejuhatus

Ehkki tätoveerimisteenuse populaarsus on tõusuteel, siiski soovivad paljud hilisematel perioodidel tätoveeringuid eemaldada. Tätoveeringute eemaldamist võimaldab mitu meetodit, kuid lasermeetodit peetakse kuldstandardiks. Tätoveeringu lasereemaldamise kasuks otsuse langetamisel tasub meeles pidada, et see ei ole nii lihtne ja ohutu protseduur nagu esialgu võib tunduda. Isegi sobivaima laserseadme ja tehnika kasutamine ei taga alati edukat tulemust¹. Korrektnel tätoveeringu eemaldamine eeldab õige laseri kasutamist, kudede võimalike reaktsioonide mõistmist ning töödeldud piirkonna asjakohast hooldust².

Tätoveeringute lasereemaldamise protseduur kuulub mittekirurgiliste esteetiliste protseduuride hulka, millega kaasneb rida riske.

Uuringud näitavad, et protseduurijärgsete tüsistuste spekter on üsna lai: valu, villide teke, koorikute teke, verejooks, urtikaaria, pigmendihäired, allergilised reaktsioonid, tätoveeringu tumenemine, armide teke^{3, 4}. Ekspertide poolt on protseduurile määratud riskitase C, ehk võimalik protseduurijärgne invaliidsus.⁵

Tüsistusi võivad põhjustada teenuse osutaja puudulik ettevalmistus, seadmete väärkasutamine, vastunäidustuste mitte arvestamine või ravimite tarvitamine kliendi poolt, mille tõttu võib muutuda kliendi naha fototundlikkus.

Tätoveeringute lasereemaldamise nõudluse kasvuga kajastub sagedamini ka protseduurist tekkinud komplikatsioonide teema nii meedias, sotsiaalvõrgustikes, kui ka Terviseametile saabuvates pöördumistes. Samas puuduvad täpsemad andmed Eestis oleva tegeliku olukorra kohta, kuna teemat ei ole varem põhjalikult uuritud.

Hindamiseks Eestis tätoveeringute lasereemaldamise teenusest tulenevate riskide esinemist, korraldas Terviseamet oktoobris 2019. a tarbijate veebiküsitluse. Küsitluse analüüsi põhjal antakse soovitusel tarbijale ning planeeritakse edaspidised riskimaandamise meetodid.

¹ <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC4411587/>

² <https://www.karger.com/Article/Pdf/369191>

³ <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC4411590/>

⁴ <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC4411606/>

⁵ EVS-EN 16844:2017+A2:2019 „Esteetilise meditsiini teenused. Mittekirurgilised meditsiinilised protseduurid“.

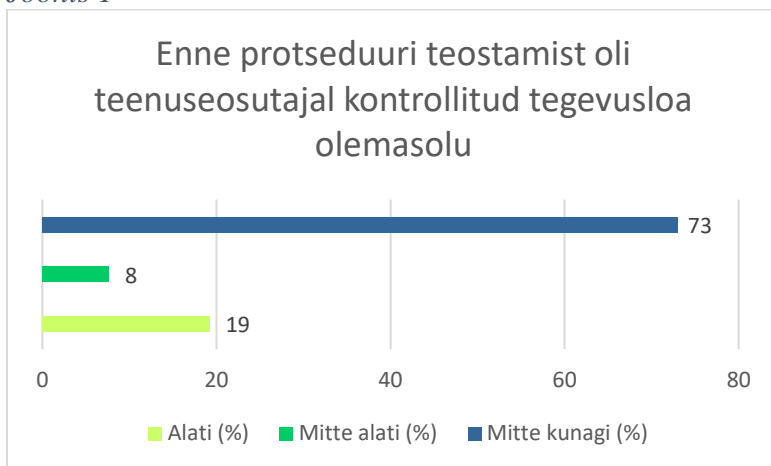
Veebiküsitluse analüüs

Veebiküsitluse analüüsisist selgusid tätoveeringute lasereemaldamise protseduurist tulenevad riskid ning tarbija teadlikkuse tõstmise vajadus.

Kokku võttis küsitlusest osa 26 inimest. Nendest üle poole (65 %) on läbinud tätoveeringute lasereemaldamist rohkem kui 2 korda. Üle 60 % vastanutest on teadlik, et tätoveeringute lasereemaldamine on tervishoiualane protseduur, mida võib teostada tegevusloa alusel tegutsev tervishoiutöötaja. Samas kaalukas osa tarbijaid (~39 %) ei olnud sellest teadlik.

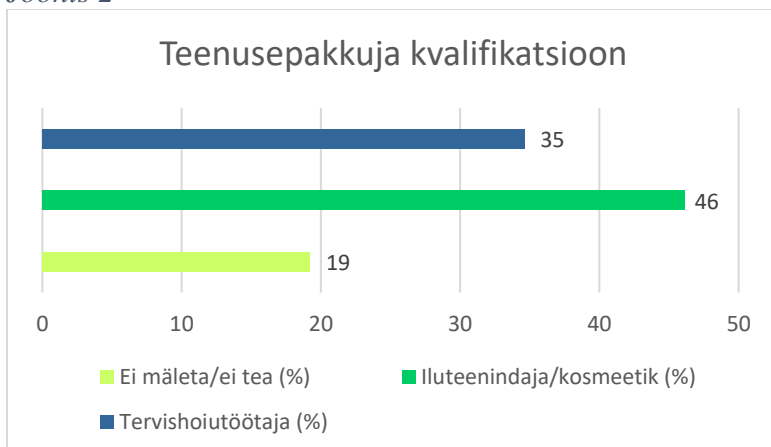
Enne protseduuri teostamist oli alati teenuseosutajal kontrollitud tegevusloa olemasolu ainult 19 % vastanutest. Mõned (8 vastanut) kontrollisid, kuid mitte alati ning enamus respondentidest (73 %) ei ole kunagi kontrollinud teenuseosutajal tegevusloa olemasolu (Joonis 1).

Joonis 1

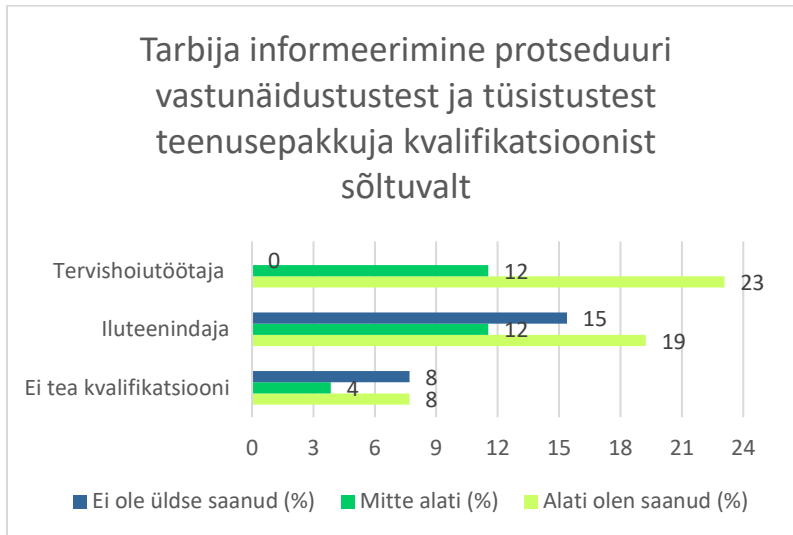
Protseduuri teostas tervishoiutöötaja (arst või õde) kolmandikule vastanutest. Enamus (46 %) tegi protseduuri iluteenindaja/kosmeetiku juures ning osa vastajaid ei teadnud teenuseosutaja kvalifikatsiooni (Joonis 2).

Joonis 2

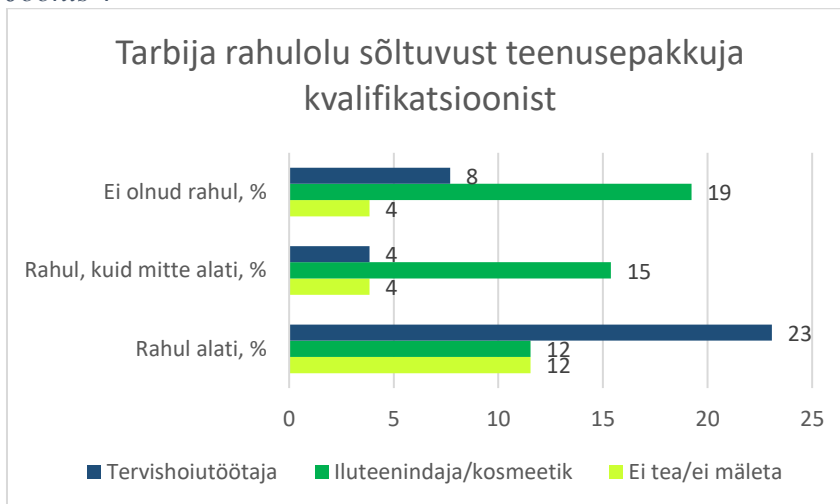
Vastanutest pooled olid alati saanud teenusepakkuvalt informatsiooni laserprotseduuri vastunäidustuste ja võimalike tüsistuste kohta. Neljandik respondente on saanud infot, kuid mitte alati. Mõned üksikud vastajad pole üldse saanud informatsiooni. Tarbija informeerituse sõltuvus teenusepakkuja kvalifikatsioonist on välja toodud joonisel 4.

Joonis 3

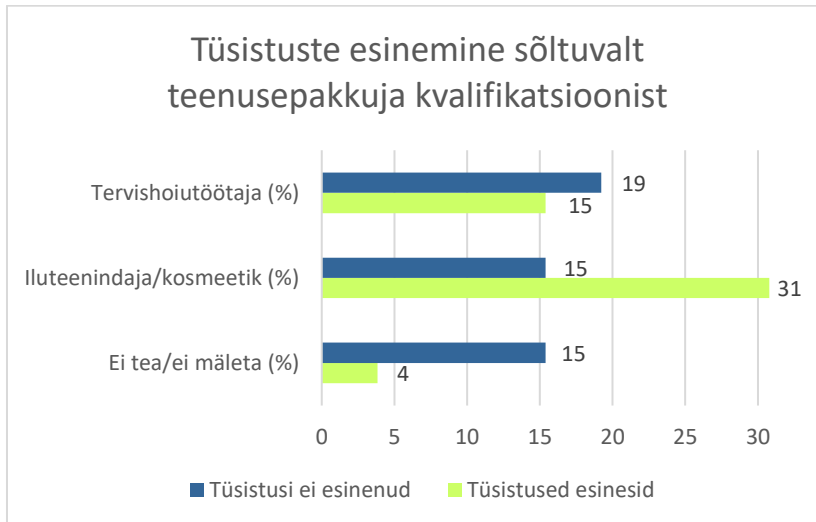
Alati oli rahul protseduuriga natuke alla poole vastanutest (~46 %), kolmandik ei olnud üldse tulemusega rahul (31 %) ning 23 % olid rahul, kuid mitte kõigi protseduuride tulemustega. Tarbija rahulolu sõltuvust teenusepakkuja kvalifikatsioonist kirjeldab joonis 5. Enamasti oli rahul tervishoiutöötaja teostatud protseduuride tulemustega 23 %, enamasti ei oldud rahul kosmeetiku/iluteenindaja teostatud protseduuride puhul (19 %).

Joonis 4

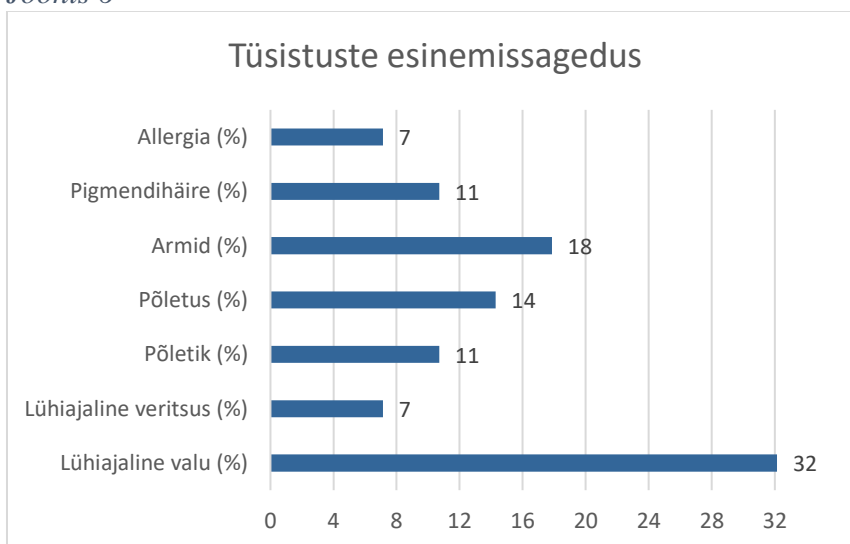
Tüsistusi, mida seostati tätoveeringute lasereemaldamisega, oli välja toonud iga teine respondent (50 %). Nendest iluteenindaja/kosmeetiku juures protseduuri teostamisel tekkisid tüsistused kaks korda sagedamini kui tervishoiutöötaja juures. Täpsemalt tüsistuste esinemise sagedusega saab tutvuda joonisel 6.

Joonis 5

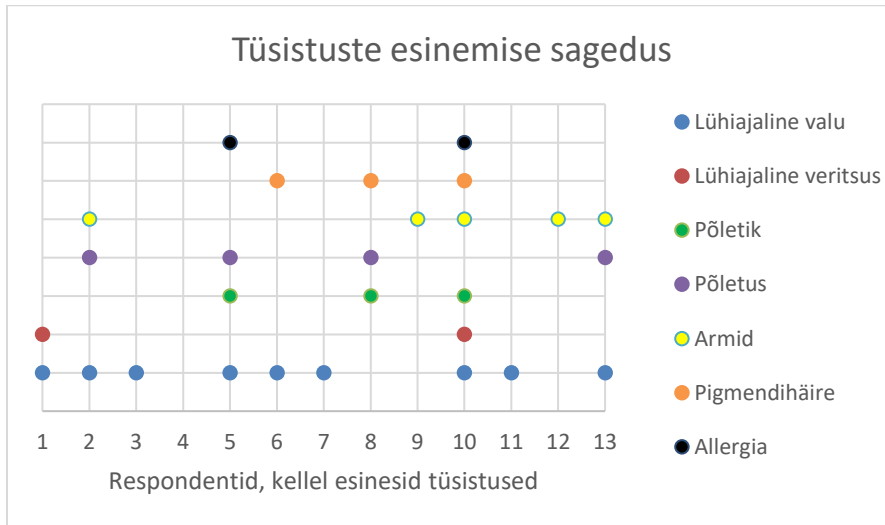
Tüsistustest kõige sagedasemalt toodi välja lühiajalist valu (32 % vastanutest), armide teket (18 % vastanutest) ja põletust (14 %). Protseduuri järgselt tekkinud põletiku ja pigmentihäiret tõi välja 11 % vastanutest ning lühiajalist veritsust ja allergilise reaktsiooni teket märkisid 7 % respondentidest (Joonis 6).

Joonis 6

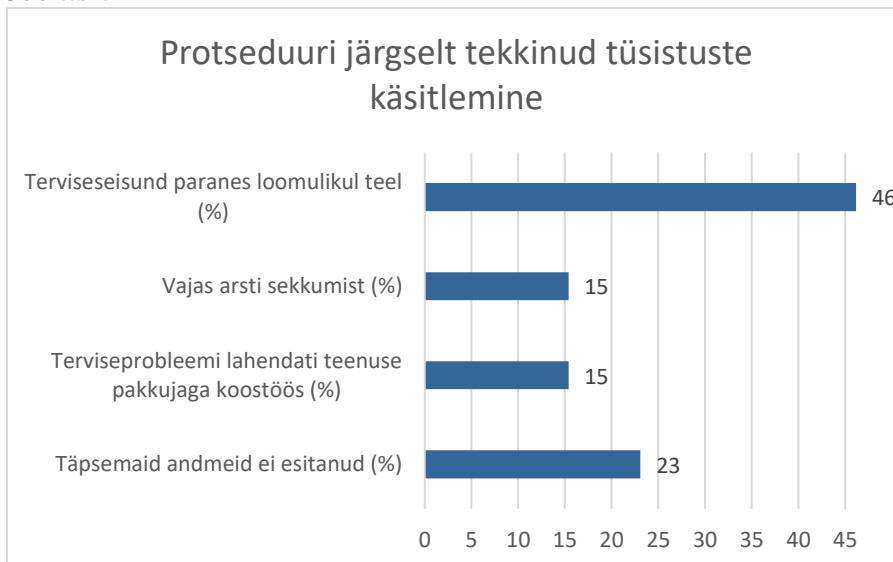
Tüsistuste esinemissagedust respondentide kaupa näitab Joonis 7. Üks respondent ei ole täpsustanud, milliseid tüsistusi ta on saanud.

Joonis 7

Tekkinud terviseprobleemide lahendamiseks olid märgitud erinevad võimalused (Joonis 8). Tervises seisund paranes loomulikul teel 46 % juhtudel (sh lühiajalise valu/veritsuse juhud). Terviseprobleem lahendati teenusepakkujaga koostöös kahel inimesel (põletuse, pigmendihäirete ja armidega), kuid neist üks isik kinnitas, et armid jäid alles. Arsti sekkumist vajab kaks inimest (sh põletikuline reaktsioon, põletus, allergia, pigmendihäire), kelle tervises seisund paranes arsti poolt määratud raviprotseduuride järel.

Joonis 8

Veebiküsitluse põhilised leiud

Veebiküsitluse tulemused ei ole põhjanevate järelduste aluseks, kuid kogutud andmed viitavad iluteenuste sektori nõrgematele aladele.

1. Mittekirurgiliste esteetiliste protseduuride teostaja vajaliku tervishoiualase kvalifikatsiooni osas ei olnud suur osa tarbijaid teadlik (~39 %) ning enamus respondentidest (73 %) ei ole kunagi kontrollinud teenuseosutajal tegevusloa olemasolu.
2. Suurim osa tarbijaid (46 %) on saanud tätoveeringu lasereemaldamise teenust mitte tervishoiutöötajalt.
3. Tüsistusi, mida võiks seostada tätoveeringute lasereemaldamisega, oli välja toonud iga teine respondent.
4. Iluteenindaja/kosmeetiku juures protseduuri teostamisel tekkisid tüsistused kaks korda sagedamini, kui tervishoiutöötaja juures.
5. Tüsistustest kõige sagedasemalt toodi välja lühiajalist valu, armide teket ja põletust.
6. Terviseseisund paranes loomulikul teel peaaegu pooltel juhtudel. Nende hulgas olid lühiajalise valu või veritsuse juhud.
7. Kaks respondenti vajab protseduuri järgselt arsti sekkumist. Nende terviseseisund paranes arsti poolt määratud raviprotseduuride järel.

Tarbija meelespea

Pea meeles, et teadlik ja läbimõeldud valik eeldab tarbijalt põhjalikku eeltööd.

Tervise ja hea välimuse huvides tasub alati uurida infot teenusepakkuja kvalifikatsiooni ja kogemuste kohta. Mistahes iluprotseduuriga võivad kaasneda terviseriskid ning teatud terviseseisundite puhul võib protseduur olla lausa vastunäidustatud. Uuri protseduuri sisu, vastunäidustuste ja võimalike tüsistuste kohta. Kasuks võib olla teiste tarbijate tagasiside protseduuri tulemuslikkuse ja teeninduse kvaliteedi kohta.

Pea meeles, et lasereemaldamise protseduuri käigus (aga ka protseduurijärgsete tüsistuste esinemisel) on oluline tervishoiualane hinnang olukorrale ning vajadusel asjakohane sekkumine, ravi määramine ning terviseseisundi jälgimine. Küsi nõuannet ja vastuseid küsimustele tervishoiutöötajalt.

Pea meeles, et mittekirurgilisi esteetilisi protseduure võivad teostada üksnes tervishoiutöötajad, kes on registreeritud tervishoiutöötajate riiklikus registris. Teenusepakkuja õigust töötada tervishoiuteenuse osutajana on võimalik kontrollida terviseameti veebilehelt tervishoiuteenuse osutajate avalikust registrist ees- ja perekonnanime järgi (<http://mveeb.sm.ee/Tervishoiutootajad/>).

Teenust osutav ettevõtte peab omama tervishoiuteenuste osutamise tegevusluba eriarstiabi osutamiseks. Tegevusloa olemasolu saad kontrollida ettevõtte juriidilise nimetuse järgi (<http://mveeb.sm.ee/Tegevusload/>).

Lase protseduur teha asjatundjal.